

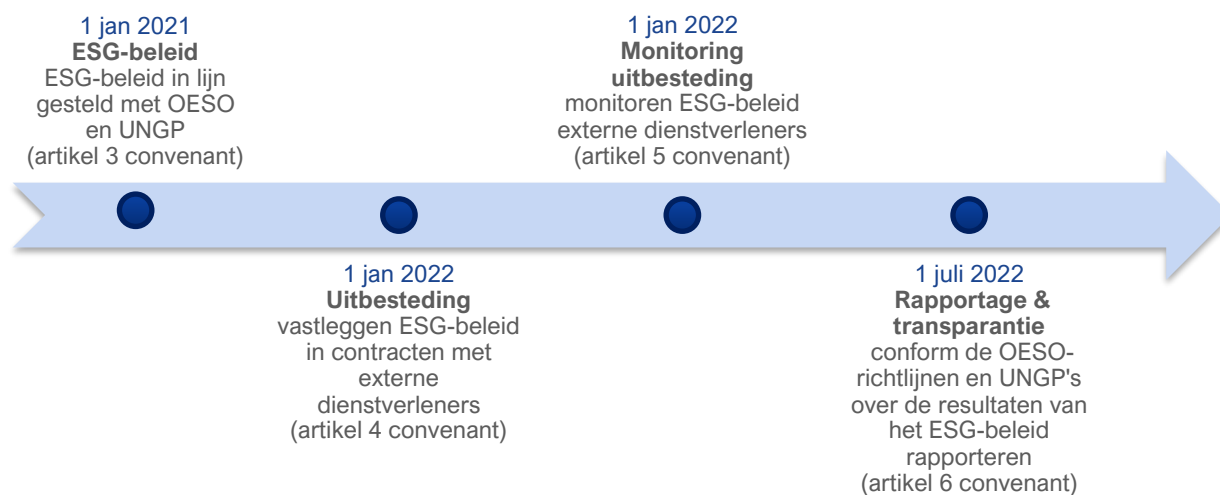

Nieuwsbrief pensioenfondsen – november 2020

ESG-due diligence in het IMVB-convenant

1. Inleiding

Het convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB) Pensioenfondsen is eind 2018 ontstaan uit een samenwerking van Nederlandse pensioenfondsen, NGO's, de Nederlandse overheid en vakbonden en heeft als doel om negatieve gevolgen van beleggingen door pensioenfondsen op samenleving en milieu te voorkomen, te mitigeren en/of te (laten) remediëren. Hierbij nemen pensioenfondsen bij hun beleggingen en de uitbesteding, monitoring en rapportage hiervan, de OESO-richtlijnen en de UN Guiding Principles (UNGP's) voor multinationale ondernemingen als uitgangspunt.

Figuur 1: Tijdslijn voor volledige implementatie IMVB-convenant

Bovenstaande tijdslijn geeft een overzicht van de verschillende stappen die ondertekenaars van het IMVB-convenant de komende jaren dienen te zetten. Zo dienen ondertekenaars uiterlijk twee jaar na inwerkingtreding van het convenant (uiterlijk 1 januari 2021) het ESG-beleid in lijn te hebben gebracht met de OESO-richtlijnen en UNGP's.

Een ESG-beleid in lijn met de OESO-richtlijnen en UNGP's dient (uiterlijk begin 2021) tenminste de volgende onderdelen te bevatten:

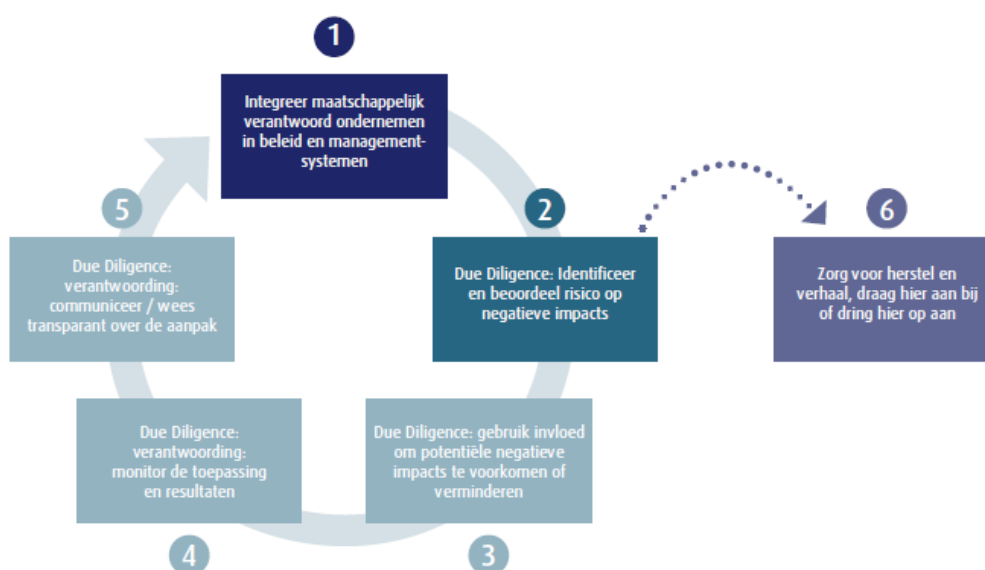
- Commitment aan de OESO-richtlijnen en UNGP's.
- Beschrijving van de invulling van de ESG-due diligence en de verankering in de uitbesteding, monitoring en rapportage van externe dienstverleners.
- Beschrijving van de thematische aandachtsgebieden die als risicovol volgen uit een ESG-due diligence.
- Uitsluitingsbeleid.
- Stem- en engagementbeleid.
- Omschrijving hoe (maatschappelijke) waardecreatie op de lange termijn als een leidend principe wordt gehanteerd.

Wij zien dat pensioenfondsen van bovengenoemde onderwerpen het meest worstelen met de invulling van de ESG-due diligence. Door middel van deze nieuwsbrief geven wij een toelichting op de ESG-due diligence en hoe u daar invulling aan kunt geven.

2. ESG-due diligence

In het convenant is afgesproken dat pensioenfondsen inzicht in hun beleggingen krijgen en ernaar handelen in lijn met de OESO-richtlijnen en de UNGP's. Een belangrijk onderdeel hiervan is dat pensioenfondsen ook de risico's van een negatieve impact op belanghebbenden in de (beleggings-)keten meewegen. Door due diligence conform de OESO-richtlijnen en UNGP's toe te passen op de beleggingsportefeuille kunnen pensioenfondsen de belangen van mogelijke benadeelden in de beleggingsketen meenemen in hun overwegingen. Deze due diligence is dus wat anders dan de (operational) due diligence procedures bij asset managers waar pensioenfondsen al bekend mee zijn.

Het OESO-richtsnoer stelt dat ESG-due diligence wordt gezien als het proces waarmee ondernemingen hun daadwerkelijke en potentiële negatieve impacts van beleggingen op belanghebbenden in de (beleggings-)keten kunnen *identificeren, prioriteren, voorkomen en/of mitigeren* en hierover *verantwoording af kunnen leggen*. In het Instrumentarium van het IMVB-convenant is de onderstaande ESG-due diligence cyclus, bestaande uit 6 stappen, opgenomen.

Figuur 2: Due diligence cyclus (bron: Instrumentarium Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Pensioenfondsen)

Onderstaand geven wij een toelichting op de stappen 2, 3, 4 en 5 uit het bovenstaande overzicht van het ESG-due diligence proces en gaan wij in op hoe deze stappen praktisch ingevuld kunnen worden.

Wij kunnen u helpen bij de verschillende keuzes die in de stappen gemaakt moeten worden. Uw fiduciair beheerder kan u vervolgens helpen met de uitvoering hiervan.

Stap 2. Identificeer en beoordeel risico op negatieve impacts

Door middel van het toepassen van zogenaamde screening op de portefeuille (op basis van 'look through' op de holdings in de beleggingsportefeuille) kunnen bedrijven geïdentificeerd worden die de OESO-richtlijnen schenden. Het gaat hierbij om de negatieve impact op samenleving en milieu en niet om de impact op financiële factoren.

Hierbij kan gebruik gemaakt worden van gespecialiseerde data providers. Partijen zoals bijvoorbeeld Sustainalytics, MSCI of ISS Governance bieden een zogenaamde 'controversie' data screening aan die in lijn is met de OESO-richtlijnen. Veel pensioenfondsen hanteren de UN Global Compact (UNGC) principes als basis voor screening. Echter, voldoen deze, strikt genomen, niet aan de due diligence eisen conform de OESO-richtlijnen. De UNGC beslaan namelijk "slechts" 10 principes, waar de OESO-richtlijnen meer onderwerpen beslaan.

Eén van de belangrijkste punten van het IMVB-convenant is dat op basis van deze screening een pensioenfonds mogelijke risico's of thema's identificeert en prioriteert op basis van ernst, schaal en onomkeerbaarheid, om daar vervolgens specifiekere mee aan de slag te kunnen gaan.

Er zal een analyse gedaan moeten worden waarin wordt beoordeeld hoe materieel de geïdentificeerde risico's en thema's zijn en wat het pensioenfonds daar van vindt. De controversale data van de dataproviders geeft inzicht in de verschillende gradaties van de daadwerkelijke schendingen in de beleggingsportefeuille, zodat de schendingen kunnen worden geprioriteerd op basis van schaal, ernst (reikwijdte) en onomkeerbaarheid. Tevens wordt de mate van waarschijnlijkheid meegewogen. Deze screening geeft inzicht in de schendingen in de portefeuille en kan de basis vormen voor prioritering. De uiteindelijke prioritering is een (jaarlijkse) afweging van het bestuur.

Stap 3. Gebruik invloed om potentiële negatieve impacts te voorkomen of mitigeren

Due diligence is erop gericht om (potentiële) negatieve impact te identificeren, te voorkomen en indien nodig te mitigeren. Wanneer een pensioenfonds belegt in een onderneming die negatieve impact veroorzaakt, is het pensioenfonds volgens de OESO-richtlijnen 'direct verbonden' aan die impact. In dat geval wordt er niet van het pensioenfonds verwacht dat zij zelf herstel gaat bieden. Echter, er wordt wel van het pensioenfonds verlangd dat zij haar invloed op het bedrijf aanwendt, zodat het bedrijf wordt bewogen om gepaste maatregelen te nemen om herstel en/of verhaal voor benadeelden mogelijk te maken.

Het pensioenfonds gebruikt haar invloed door middel van actief aandeelhouderschap, i.e. engagement en/of door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. In het uiterste geval kan het pensioenfonds besluiten om te desinvesteren. Daarbij worden ook de (potentiële) negatieve gevolgen van de desinvestering op maatschappij en milieu mee genomen.

Wij merken op dat het opstellen van een engagement- en stembeleid onderdeel is van het in lijn brengen van het ESG-beleid met de OESO-richtlijnen en de UNGP's (artikel 3 convenant, uiterlijk 1 januari 2021).

Engagementbeleid

Op hoofdlijnen dienen de volgende onderdelen te worden vastgelegd in een engagementbeleid dat aansluit op de OESO-richtlijnen:

1. Op welke beleggingen het engagementbeleid van toepassing is.
2. De verwachtingen en doelen voor engagement.
3. (Prioritering van) thema's voor engagement: over welke specifieke ESG-onderwerpen wilt u engagement voeren? Over het algemeen zijn dit onderwerpen die financieel materieel zijn, de meest ernstige negatieve impact voor samenleving en milieu veroorzaken en voor deelnemers van belang zijn.
Daarnaast dient te worden aangegeven hoe onder de gekozen thema's prioritering plaats vindt.
4. Wanneer engagement een succes is.
5. Wat te doen als engagement geen succes is.
6. Uitvoering van engagementbeleid: bij een discretionair mandaat kan er voor gekozen worden om een eigen engagementbeleid te voeren, al dan niet met behulp van een externe partij gespecialiseerd op het gebied van engagement. Indien wordt belegd door middel van beleggingsfondsen zal het beleid van de manager gevolgd worden. In dit geval dient het engagementbeleid van de manager bij selectie (en monitoring) te worden beoordeeld.
7. Hoe verantwoording wordt afgelegd over de gevoerde engagement trajecten.

Stembeleid

Op hoofdlijnen dienen in een stembeleid de volgende onderdelen te worden vastgelegd om aan te sluiten op de OESO-richtlijnen:

1. Op welke beleggingen het stembeleid van toepassing is.
2. Hoe het pensioenfonds wil stemmen of bij welke richtlijnen het wil aansluiten.
3. Uitvoering van het stembeleid: bij een discretionair mandaat kan er voor gekozen worden om een eigen stembeleid te voeren, al dan niet met behulp van een gespecialiseerde externe partij. Indien wordt belegd door middel van beleggingsfondsen zal het beleid van de manager gevolgd moeten worden. In dit geval dient het selectiebeleid van de manager de selectie (en monitoring) te worden beoordeeld.
4. Hoe verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde stembeleid.

Stap 4. Monitor de toepassing en resultaten

De ESG-due diligence is een continu proces. In deze stap gaat het om het monitoren van de voortgang en de impact van het vastgestelde ESG-beleid.

Indien de uitvoering als geformuleerd in de vorige twee stappen bij externe dienstverleners ligt, legt het pensioenfonds vast hoe de betreffende uitbestedingspartijen dienen te rapporteren over het uitgevoerde engagement- en/of stembeleid en hoe zij de voortgang monitoren bij de ondernemingen. Het pensioenfonds monitort of de gerapporteerde uitvoering en voortgang in lijn is met haar beleid. Waar nodig gaat het pensioenfonds in gesprek met de uitbestedingspartij over eventuele bijsturing.

Stap 5. Communiceer / wees transparant over de aanpak

Een pensioenfonds dient verantwoording af te leggen over het ESG-beleid aan haar deelnemers en stakeholders. Hierbij dient er rekening gehouden te worden met de vereisten die volgen uit wet- en regelgeving door te rapporteren (in het jaarverslag en via eventuele andere portals) wat de acties en de resultaten zijn van het gevoerde ESG-beleid.

Een pensioenfonds kan periodiek inzichtelijk maken welke invloed zij heeft uitgeoefend om verbeteringen te bewerkstelligen door middel van rapportages over het gevoerde stem- en engagementbeleid. Er dient gerapporteerd te worden hoe er is gestemd op de algemene vergaderingen van beursgenoteerde ondernemingen waarin het pensioenfonds belegd is en tevens dient er gerapporteerd te worden over de voortgang en resultaten van de engagementtrajecten. Ook in het geval dat engagement niet succesvol is geweest, dient hierover gerapporteerd te worden.

3. Tot slot

Met deze nieuwsbrief bieden wij een aantal concrete handvatten om de ESG-due diligence conform de eisen van het IMVB-convenant in te vullen, uit te voeren en te verankeren binnen uw MVB-beleid. Wij helpen u graag verder met de specifieke invulling van deze due diligence stappen. Daarnaast kunnen wij u door middel van een *quickscan* inzicht geven waar uw huidige MVB-beleid staat ten opzichte van de vereisten uit het IMVB-convenant.

Indien u naar aanleiding van deze nieuwsbrief van gedachten wilt wisselen over de ESG-due diligence of een ander ESG-onderwerp, dan kunt u contact op nemen met:

Caroline Bosch
Caroline.Bosch@sprekelsenverschuren.nl

Marijn Momma
Marijn.Momma@sprekelsenverschuren.nl